

ทางเดินแห่งชีวิต

คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่า การใช้ชีวิตส่วนใหญ่ของบุคลากรทางแพทย์คือการใช้ชีวิตที่โรงพยาบาล ซึ่งสถานที่แห่งนี้เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเรา ทำให้เรามีโอกาสได้เรียนรู้กับเรื่องราวชีวิตที่หลากหลาย หากนำธรรมะมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชีวิตการทำงานของเรา ก็จะกลายเป็นบทเรียนที่ล้ำค่ายิ่ง

ในฐานะของผู้ให้บริการคนหนึ่ง ดูเหมือนว่าโรงพยาบาลรามาธิบดีได้ให้อะไรกลับมามากมาย ไม่เพียงแต่เงินเดือนที่ได้มาเพื่อการดำรงชีพเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าที่ดีได้ทำงานในสายวิชาชีพทางการแพทย์ ทางโรงพยาบาล ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วย ชีวิตของผู้คนที่เข้ามาในโรงพยาบาลเปรียบเสมือนครู ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้มากมาย ท่ามกลางความทุกข์จากปัญหา ความเจ็บป่วยที่รุมล้อม ซึ่งความเจ็บป่วยเหล่านั้นไม่มีรูปแบบที่เหมือนกันเลยสักคนเดียว แม้จะมีแพทย์ที่มีความสามารถชำนาญพิเศษสักเพียงใดก็ยังคงต้องหาหนทางการรักษาที่ไม่ซ้ำแบบ หรือเหมือนกันเลย จึงเป็นคำถามว่า สิ่งเหล่านี้มีได้เพราะอะไร และชีวิตที่แท้จริงคืออะไร

จึงเป็นคำถามว่า สิ่งเหล่านี้มีได้เพราะอะไร
และชีวิตที่แท้จริงคืออะไร

ปัญหาความแปรปรวนทางสุขภาพ กับความทุกข์ของผู้ป่วย จึงทำให้ต้องหันมาศึกษาเรื่องราวของชีวิตมากขึ้น โชคดีที่มีโอกาสได้ศึกษาธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้ไขคำตอบของเรื่องราวชีวิตได้อย่างกระจ่างและเกิดความรู้สึกตามคำสอนเพื่อเดินตามทางที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สอนไว้

ธรรมะของพระพุทธองค์ทรงสอนหลักใหญ่ 3 ประการ คือ **การไม่ทำบาป การทำกุศลให้ถึงพร้อม และการชำระจิตของตนให้ผ่องใส** ตนเองมองว่า การไม่ทำบาป มีความหมายกว้างขวางยิ่งนัก คงไม่ใช่แค่รักษาศีล 5 อย่างที่เราเข้าใจกัน เพราะศีลแค่ทำให้เราไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่น แต่การไม่ทำบาป มีอะไรอีกมากมาย ในฐานะของผู้ให้บริการ การไม่ทำบาปยังหมายถึง การไม่พูดจาว่าร้ายให้ผู้อื่น การใช้กิริยาที่ไม่ให้เหมาะสม การดูถูกดูแคลนผู้อื่น การรู้สึกรำคาญที่มีอำนาจเหนือผู้อื่นจนเกินงาม การแสดงความหงุดหงิด รำคาญใจ หรือแม้แต่โต้เถียงกันเป็นประจำ เป็นต้น

“การชำระจิตใจผ่องใส” เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ที่ดูเหมือนเรายังขาดการฝึกฝน และเป็นเหตุให้เรา ต้องเดินวนเวียนกับชีวิตที่ซ้ำไปซ้ำมา

ส่วนการทำกุศลให้ถึงพร้อม ก็มีความหมายกว้างขวางเช่นกัน คงไม่ใช่แค่ทำทานเพียงเท่านั้น แต่การให้ที่เกิดมาจากใจมีความสำคัญมากที่สุด จิตใจของผู้ให้บริการจึงควรประกอบด้วย **“พรหมวิหารธรรม”** ได้แก่ **เมตตา กรุณา มุทิตา** และวางใจเป็น**อุเบกขา** การที่เราจะมีเมตตา กรุณาได้ ย่อมต้องเผชิญกับความทุกข์ของผู้อื่นทำให้จิตใจของคนเราพร้อมที่จะช่วยเหลือเยียวยา ซึ่งแตกต่างจากมุทิตาที่จะเกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้อื่นเขามีสุข หรือหายจากภาวะความเจ็บป่วย เราก็พลอยยินดีกับเขา ส่วนอุเบกขาย่อมเกิดได้เมื่อทุกสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามกรรมของแต่ละบุคคล เราจึงไม่ใช่เทพหรือนางฟ้าที่จะทำให้เขาเหล่านั้นเป็นไปได้ดังใจนึกทุกอย่าง เราจึงโชคดีที่ได้สร้างจิตที่ดีได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะขณะที่ทำงาน โรงพยาบาลจึงเปรียบเสมือนโรงเรียนชั้นดีที่สอนให้เราสร้างสภาวะจิตที่ดีงาม

แต่กระนั้นยังมีสิ่งที่สำคัญพระพุทธองค์ทรงสอนให้เราฝึกฝน นั่นคือ **“การชำระจิตให้ผ่องใส”** เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ที่ดูเหมือนเรายังขาดการฝึกฝน และเป็นเหตุให้เราต้องเดินวนเวียนกับชีวิตที่ซ้ำไปซ้ำมา นั่นเพราะเรายังขาดความเห็นถูก หรือสัมมาทิฐินั่นเอง การมองถูกตรงแห่งสภาพความเป็นจริงของธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่เราควรมองให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ หากจิตใจของเราเปี่ยมไปด้วยทวิภูมิมานะแล้ว เราก็จะมองไม่เห็นความจริงเหล่านั้นเลย ในฐานะของพวกเราควรหมั่นฝึกฝนทั้ง**ศีล สมาธิ และปัญญา** ซึ่งศีลจะเป็นเครื่องมือในกำจัดการบาปแบบหยาบๆ ที่ทำให้เราไม่ไปเบียดเบียนใคร ทั้งกาย วาจา และใจ สมาธิก็ทำให้จิตสงบเย็น มีความไม่วุ่นวายใจ และประคับประคองใจไม่ให้ปล่นไปในเรื่องราวต่างๆ ส่วนปัญญาจึงเสมือนดาบที่ใช้ประหารความเห็นผิด หากเรามีการมองที่ถูกตรง เราก็จะไม่สร้างความเห็นผิดให้เกิดขึ้นอีกต่อไป

ชีวิตของเรามักจะมองไม่เห็นกิเลสที่ละเอียด เราจึงมีความยินดี และไม่ยินดีอยู่เกือบตลอดเวลา เจออารมณ์ทางตาที่สวงามก็ชอบ พบเห็นสิ่งที่น่ารังเกียจก็ไม่ชอบ เจอเสียงที่ดีก็ชอบ ไม่ดีก็ไม่ชอบ กลิ่นที่ดีก็ชอบกลิ่นเหม็นก็ไม่ชอบ เป็นต้น ความเห็นที่เห็นผิด รวมกับความยินดีและไม่ยินดี จึงเป็นยาพิษที่ทำร้ายจิตใจเราในทุกๆ วัน เพราะนั่นคือเหตุของความโลภ และโทสะที่เกิดพร้อมกับความหลงผิดนั่นเอง

ทางเดินแห่งชีวิตที่เริ่มต้นที่นี่ ที่โรงพยาบาลแห่งนี้ จึงเป็นต้นทุนของชีวิต ที่ทำให้เราได้พัฒนาจิตใจของตนเอง การเยียวยาผู้ป่วยด้วยหัวใจของผู้ให้ อันเปี่ยมไปด้วยความเมตตาและกรุณา รวมทั้งให้ออกาสที่จะพัฒนาจิตของตนเองมากขึ้น ด้วยการใส่ใจต่อแนวทางคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และหมั่นฝึกตนเองอยู่เสมอ จิตที่ฝึกดีย่อมนำความสุขมาให้ จิตที่ฝึกดีแล้ว ย่อมมีค่าทั้งชาตินี้และชาติต่อไปอย่างแน่นอน